

**Nenávistné prejavy v reflexii nadnárodného ľudskoprávneho
normatívu, judikovanej interpretačnej praxe ESLP, stanovísk
výborov OSN, Rady Európy a iniciatív EÚ
(právna analýza)**

Právne & INovatívne, o.z.

**MINISTERSTVO
SPRAVODLIVOSTI
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Nenávistné prejavy v reflexii nadnárodného ľudskoprávneho normatívu, judikovanej interpretačnej praxe EŠLP, stanovísk výborov OSN, Rady Európy a iniciatív EÚ (právna analýza)

Autori: Mgr. Denisa Dubinová, Doc. Mgr. Martin Daňko, PhD., JUDr. Mgr. Alojz Vyčislík

Vydalo: Právne & Inovatívne, o. z.

Grafická úprava: Mgr. Denisa Dubinová

Text neprešiel jazykovou korektúrou. Nepredajné.

Realizované s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Za obsah tohto dokumentu výlučne zodpovedá Právne & INovatívne, o. z.

Obsah

1. Úvod do problematiky.....	1
2. Medze slobody prejavu	7
3. Zodpovednosť štátu	10
4. Zodpovednosť prevádzkovateľov spravodajských online portálov za šírenie nenávisťných prejavov tretích strán	12
5. Zodpovednosť za šírenie nenávisťných prejavov na sociálnych sieťach.....	13
6. Sloboda prejavu vs. zodpovednosť za jej nezneužívanie	16
Bibliografia	18

1. Úvod do problematiky

Nenávist' je sama o sebe psychologickou kategóriou. V právnej oblasti môže byť pohnútkou k rôznorodým vonkajším právom aprobovaným konaniam, či správaniu, ktoré právne normy sankcionujú. V historickom kontexte viedla nenávist' voči skupinám obyvateľstva k tragickým udalostiam s následkami smrti a úmyslom tzv. vyhladenia rás, či etnických skupín obyvateľstva. Medzinárodné spoločenstvá, ktoré vznikli po druhej svetovej vojne, z toho dôvodu prijali tzv. medzinárodné ľudskoprávne štandardy, ktorých primárnym cieľom je prevencia pred kolektívne prejavovanou nenávist'ou voči zraniteľným spoločenstvám.

Slovenská republika, demokratický, zvrchovaný, právny štát, je súčasťou je zmluvnou stranou zmieneného nadnárodného právneho normatívu, ktorý má, v nadväznosti na kategóriu právnej sily, prednosť pred zákonmi. Podľa článku 7 ods. 5 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky: *„Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.“* Konkrétne ide, najmä, o medzinárodné zmluvy, ktorých pôvodcami sú Európska únia (ďalej ako „EÚ“), Rada Európy a Organizácia spojených národov (ďalej ako „OSN“).

ESLP a výbory OSN sa dohliadajú na garancie ochrany ľudských práv a rešpektovania základných slobôd aj v rámci adresovaných nenávistných prejavov. Medzinárodné ľudskoprávne zmluvy majú byť garanciou toho, aby prejavená nenávist' voči konkrétnym skupinám osôb za žiadnych okolností nemohla obmedziť zraniteľné osoby vo výkone ľudských práv a základných slobôd, resp. úplne im zamedziť ich výkon.

Publikovaná právna analýza je systematizovanou deskripciou a syntézou interpretovaných právnych názorov rešpektovaných inštitucionálnych právnych autorít. Jej cieľom je objasnenie medzi tolerovaných a normatívne neprípustných prejavov, ktorých pohnútkou je nenávist' voči jednotlivcom, či skupinám osôb z dôvodov ich jedinečnosti, prirodzenej príslušnosti ku konkrétnej náboženskej, či etnickej skupine alebo národnosti¹, resp. ich osobných a slobodných volieb, ako aj otázka právnej zodpovednosti za šírenie nenávistných prejavov v online prostredí spravodajských informačných portálov a sociálnych sietí.

---

¹ Ako príklad pozri Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, spis. zn.: 4 Tdo 565/2023, z 12. júla 2023, dostupné online na: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/4-tdo-565-2023>.

Oproti vtedajšiemu stavu je badateľným nárast evidencie nenávisťných prejavov v online prostredí. Dôležitým nadnárodným normatívom v boji proti tomuto spôsobu šírenia nenávisťných prejavov je Dohovor o počítačovej kriminalite⁵ Rady Európy z roku 2001, na ktorý nadväzuje jeho Dodatokový protokol z roku 2003⁶, s ktorým Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas Uznesením č. 2062, z 15. marca 2023. Pre Slovenskú republiku je platný od 1. októbra 2023, čím implementovala prvé z odporúčaní Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii (ďalej ako „ECRF“)⁷ zo Všeobecného politického odporúčania č. 15 v boji proti nenávisťným prejavom z roku 2015⁸.

Formuláciu odporúčaní, „soft law“ normatívu, odôvodnila ECRI európskou historickou skúsenosťou a naň nadväzujúcou povinnosťou „*pripomínať si, bdieť a bojovať proti nárastu rasizmu, rasovej diskriminácie, diskriminácie na základe rodu, sexizmu, homofóbie, transfóbie, xenofóbie, antisemitizmu, islamofóbie, xenofóbie, antisemitizmu, islamofóbie, anticigánstva a intolerancie, ako aj proti zločinom genocídy, zločinom proti ľudskosti a proti vojnovým zločinom a verejnému popieraniu, zľahčovaniu, ospravedlňovaniu alebo schvaľovaniu takýchto zločinov, pripomínajúc si, že predmetná povinnosť je neoddeliteľnou súčasťou ochrany a podpory všeobecných a nedeliteľných ľudských práv, ktoré sú prináležia každému*“. Za nenávisťné by podľa ECRI mali byť považované, bez ohľadu na ich formu, všetky prejavy, ktoré možno považovať za „*obhajovanie, podporu alebo podnecovanie znevažovania, nenávisť alebo hanobenia osoby, či skupiny osôb, ako aj akékoľvek obťažovanie, urážanie, vytváranie negatívnych stereotypov, stigmatizácia alebo vyhrážanie sa takejto osobe alebo skupine osôb, ako aj odôvodňovanie všetkých uvedených foriem prejavu „rasou“, farbou pleti, rodinným pôvodom, národnostným alebo etnickým pôvodom, vekom, zdravotným postihnutím, jazykom, náboženstvom alebo vierou, pohlavím, rodom, rodovou identitou, sexuálnou orientáciou a inými osobnými charakteristikami alebo postavením*“.

Už v roku 2015 ECRI v citovanom dokumente o. i. odporúčala Členským štátom Rady Európy, aby:

Francúzsku, sťažnosť č.: 65831/01, z 24. júna 2003, dostupného online na <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-44357> alebo Rozsudok EŠEP vo veci *Norwood* proti *Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska*, sťažnosť č.: 23131/03, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-67632>.

⁵ Dostupný online na: <https://rm.coe.int/16802fa420>.

⁶ Dodatokový protokol k Dohovoru o počítačovej kriminalite týkajúci sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov, dostupný online na: https://static.slovlex.sk/pdf/prilohy/SK/ZZ/2023/382/vyhlasene_znenie_5580147-2.pdf.

⁷ Osobitný monitorovací orgán Rady Európy; pozn. autorov.

⁸ Dostupné online na: <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-15-on-combating-hate-speech-slov/16808b5b08>.

- „*vyvíjali snahu v oblasti **identifikácie podmienok** vytvárajúcich prostredie na šírenie nenávisťných prejavov, a to vypracovaním a implementáciou konkrétnych nástrojov (mechanizmov) prostredníctvom verejnoprávnych inštitúcií.*
- ***monitorovali** (prostredníctvom občianskej spoločnosti a ľudskoprávných inštitúcií), **zhromažďovali, skúmali a analyzovali údaje** o nenávisťných prejavoch, a to nielen na účely tzv. trestnoprávnej agendy. Na to nadväzuje povinnosť výskumných a obdobných právnických osôb poskytovať monitorovacím a hodnotiacim subjektom relevantné informácie. V podmienkach Slovenskej republiky tieto činnosti vykonáva predovšetkým Slovenské národné stredisko pre ľudské práva⁹. Osobitne je v tomto smere akcentovaná publicita zistení, na základe ktorých možno prijímať stratégie v boji proti šíreniu nenávisťných prejavov.*
- ***pozdvihovali povedomie verejnosti a odbornej verejnosti** (vrátane policajtov, prokurátorov a sudcov v oblasti trestnoprávneho normatívu) o prínosoch pluralizmu a nebezpečenstve šírenia nenávisťných prejavov, a to najmä v kontexte ich neprijateľnosti, s cieľom odradiť osoby od ich prejavovania a šírenia. Príkladom účinného prostriedku môžu byť napríklad prezentácie príkladov dobrej praxe v oblasti vzájomného rešpektovania a porozumenia, či špecificky zamerané vzdelávacie programy zamerané na boj proti dezinformáciám, vytváraniu negatívnych stereotypov a stigmatizácii.*
- ***účinne podporovali adresátov nenávisťných prejavov**, a to tak na individuálnej, ako aj kolektívnej úrovni vo forme zabezpečovania právnej a psychologickéj podpory a garancií prostriedkov efektívnej vymožitelnosti im prináležiacich práv. Nik, kto sa cíti dotknutý na právach a právom chránených záujmoch by sa nemal obávať „nahlasovať“ nenávisťné prejavy, t. j. brániť sa napr. žalobou v prípade zásahu do práva na ochranu osobnosti, či podať trestné oznámenie v prípade, ak je násilný trestný čin motivovaný nenávisťou k zraniteľnej skupine obyvateľstva, ktorej je dotknutý človek súčasťou, resp. hlási sa k nej.*

---

⁹ Podľa § 1 ods. 2, písm. b) zákona č. 308/1993 Zb. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších právnych predpisov: „*Stredisko plní úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „ľudské práva“). Stredisko na tento účel najmä zhromažďuje a na požiadanie poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v Slovenskej republike“* (stav k 18.08.2025). Porovnaj na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/1993/308/?ucinnost=18.08.2025>.

- *strategickými politikami nabádali verejnoprávne a súkromnoprávne subjekty k prijímaniu interných predpisov, ktorých cieľom je predchádzanie šíreniu nenávisťných prejavov a ich odstraňovanie v prípade ich výskytu.*
- *vymedzili rozsah a podmienky vyodenia právnej zodpovednosti za nenávisťné prejavy a ich šírenie, ak zo skutkových okolností prípadu možno vyvodit', že cieľom takéhoto prejavu je podnecovanie k násiliu, zastrašovanie, vytváranie nepriateľského prostredia, či prostredia na diskrimináciu osôb; a to nielen vo vzťahu k pôvodcom týchto prejavov, ale aj voči prevádzkovateľom internetových portálov, ich užívateľom (napr. sociálnych sietí) a pod.*
- *sankcionovali politické strany a iné verejnoprávne subjekty, ktoré šíria nenávisťné prejavy alebo nepostihujú svojich členov šíriacich takéto prejavy **odoberajú akejkoľvek podpory, vrátane finančnej**, rešpektujúc slobodu združovania. Ak možno očakávať, že cieľom takýchto prejavov je podnecovanie k násiliu, zastrašovanie alebo diskriminácia zraniteľných skupín obyvateľstva, možno takéto subjekty aj zakázať alebo zrušiť. V uvedenom kontexte ECRI vyzýva aj k prijímaniu opatrení legislatívnej povahy v trestnoprávnej oblasti, a to za predpokladu zlyhávania menej invazívnych prostriedkov so zabezpečením ochrany slobody prejavu a šírenia názorov. Obzvlášť je potrebné akcentovať požiadavku na legislatívnu obozretnosť pri vymedzení skutkových podstat trestných činov, ktoré by mali reflektovať technologický rozvoj pri stíhaní podozrivých zo spáchania trestných činov, ktorý motívom mohla byť nenávisť voči zraniteľným, či dlhodobo systematicky znevýhodňovaným skupinám obyvateľstva. ECRI upozorňuje, že trestnoprávne prostriedky nesmú byť zneužívané na potlačanie vecnej kritiky politikov, politickej opozície a náboženského presvedčenia.*
- *spolupracovali na cezhraničnej úrovni s cieľom predchádzania a zamedzenia šíreniu nenávisťných prejavov, a to aj v elektronickej forme.“*

Citované odporúčania nie sú právne vymožitelné. Ich ignorovanie však signalizuje, že boj proti nenávisťným prejavom nie je pre ignorujúci členský štát Rady Európy prioritou.

V roku 2019 prijala OSN „ženevskú“ Stratéziu a akčný plán boja proti nenávisťnými prejavom¹⁰, v ktorom nenávisťné prejavy definuje ako „akýkoľvek spôsob komunikácie, ktorý používa pejoratívny alebo diskriminačný jazyk v súvislosti s osobou alebo skupinou na základe ich náboženstva, etnika, národnosti, rasy, farby, pôvodu, pohlavia alebo iného faktora identity“. Vzhľadom na stupeň právnej sily dokumentu, nemožno hovoriť o legálnej definícii. Pre zákonodarcu však môže byť vhodným zdrojom inšpirácie pri snahách o prijatie legálnej definície nenávisťných prejavov *pro futuro*.

Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy v boji proti nenávisťným prejavom z 22. mája 2022 demonštruje naliehavosť potreby zaoberať sa uvedenou problematikou. V zmysle tohto odporúčania sú nenávisťné prejavy tie, ktoré „podnecujú, podporujú, šíria alebo ospravedlňujú násilie, nenávisť alebo diskrimináciu voči osobe alebo skupine osôb, alebo ktoré ich hanobia z dôvodu ich skutočných alebo pripisovaných osobných charakteristík alebo postavenia, ako napríklad rasa, farba, jazyk, náboženstvo, národnosť, národný alebo etnický pôvod, vek, zdravotné postihnutie, pohlavie, rodová identita a sexuálna orientácia“¹¹.

Vo verejnom diskurze bývajú nenávisťné prejavy často spájané s prejavmi extrémizmu, páchaním trestnej činnosti (tzv. „hate crimes“), stereotypmi, predsudkami, zovšeobecňovaním, xenofóbiou a rasizmom¹². Uvedené sociologické kategórie reflektujú právne normy vo viacerých právnych predpisoch rôznorodej právnej sily a povahy. V individualizovanej podobe je právna kvalifikácia nenávisťných prejavov závislá od miery závažnosti konkrétnych skutkov, predvídaných hypotézami právnych noriem a ich následkov. Podľa toho možno nenávisťné prejavy spájať s civilnými deliktmi, priestupkami alebo trestnými činmi.

Nenávisťný motív je v trestnoprávnej rovine¹³ skutočnosťou, na základe ktorej môže súd odsúdenému uložiť vyšší trest, ustanovený v kvalifikovaných skutkových podstatách trestných činov. Vnútroštátny právny poriadok priznáva jednotlivcom právnu ochranu aj pred menej invazívnymi nenávisťnými prejavmi. Ide napríklad o právnu ochranu osobnosti fyzických osôb, garantovanú ustanoveniami § 11 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov (ďalej ako „Občiansky zákonník“). Aj právne normy

---

¹⁰ Dostupné online na: https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/advising-and-mobilizing/Action_plan_on_hate_speech_EN.pdf.

¹¹ Odporúčanie CM/(2022)16 Výboru ministrov Rady Európy Zmluvným stranám Dohovoru v boji proti výskytu nenávisťných prejavov, dostupné online na: [https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%220900001680a67955%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidati onDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%220900001680a67955%22],%22sort%22:[%22CoEValidati onDate%20Descending%22]}).

¹² Porovnaj DUBÓCZI, P.: *Hate speech v. sloboda prejavu*. In: Slovensko-Európa-Svet. Zborník príspevkov z konferencie študentov a mladých vedeckých pracovníkov. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2019, s. 209.

¹³ Porovnaj § 140, písm. e) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších právnych predpisov, dostupné online na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/>.

občianskeho práva reflektujú verejný záujem na nevystavovaní zraniteľných skupín osôb nenávisti, keďže chránia ľudskú dôstojnosť, česť a povesť jednotlivca.

2. Medze slobody prejavu

Právne hodnotenie nenávistných prejavov v kontexte ich zásahu do ľudských práv a základných slobôd je vecou individuálneho zohľadňovania konkrétnych okolností každého posudzovaného prípadu, t. j. nie paušálnej implementácie zovšeobecňujúcich východísk. Platí to aj pre rozhodovaciu prax ESLP v prípadoch posudzovania sťažností na namietané údajné neprípustné obmedzenia slobody prejavu, garantovanú článkom 10 Dohovoru:

Článok 10 Sloboda prejavu

(1) *„Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.“*

(2) *„Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.“*

Článok 17 Zákaz zneužitia práv

„Nič v tomto dohovore sa nesmie vykladať ako oprávnenie pre štát, skupinu alebo osobu vykonávať činnosť alebo uskutočniť skutok s cieľom narušiť práva alebo slobody v dohovore zakotvené, alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než je stanovené v dohovore.“

Základným východiskom interpretácie citovaného článku je zachovanie maximálnej možnej miery jej rozsahu v kontexte limitov, ktoré sú vyjadrením verejného záujmu na ochrane iných statkov. Sloboda prejavu preto nemá absolútnu povahu, obzvlášť v intenciách slobody „zastávať a rozširovať názory“. Vo vzťahu k vymedzeniu hraníc slobody prejavu je však interpretačná prax EŠLP natoľko nekonzistentná a nejasná, že z nej nemožno abstrahovať genericky aplikovateľné, ustálené a zovšeobecňujúce právne závery. Napriek tomu, samotné znenie Dohovoru, resp. článok 10 ods. 2, konkretizuje legitímne ciele a prostriedky, prostredníctvom ktorých ju zmluvné strany môžu obmedziť.

Sloboda prejavu má široké medze, čoho dôkazom je výkladová prax EŠLP k jej obsahu, a to najmä z obdobia druhej polovice 20. storočia¹⁴. Zmluvné strany Dohovoru sú oprávnené obmedziť slobodu prejavu výlučne vo forme zákona a za splnenia podmienky, že týmto zásahom sledujú splnenie aspoň jedného z legitímnych cieľov, pričom zároveň musí ísť o reštriktívnu právnu úpravu, ktorej prijatie zodpovedá naliehavej spoločenskej potrebe¹⁵, t. j. je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti. Zároveň platí, že naliehavou spoločenskou potrebou nie je automaticky politický záujem predstaviteľov zákonodarnej moci. Naopak, môže ňou byť negatívna historická skúsenosť so zločinnými štátnymi režimami (v kontexte šírenia alebo verejnej prezentácie ich symbolov)¹⁶ alebo právny záujem na ochrane ústavných práv a základných slobôd¹⁷. Štát pritom môže obmedziť slobodu prejavu môže napríklad pri identifikácii zjavnej nenávisťi v prejave¹⁸, ktorý je adresný a môže vzbudiť u konkrétnej skupiny obyvateľstva dôvodnú obavu z bezprostredného zásahu do práv alebo právom chránených záujmov jej členov alebo príslušníkov. Nenávistné verbálne alebo písomné prejavy sú predmetom právnej polemiky o ich legalite najmä v prípadoch, ak ide o kategóriu expresívnych výrazov. Tie totiž, za istých okolností, požívajú právnu ochranu, garantovanú článkom 10 ods. 1 Dohovoru. Potrebné je totiž v každom jednotlivom prípade zohľadňovať ich konkrétne osobitosti. Výsledkom je nehomogénna interpretačná poznatková databáza, z ktorej nemožno

---

¹⁴ Pozri najmä Rozsudok EŠLP vo veci *Handyside* proti *Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska*, sťažnosť č.: 5493/72, zo 7. decembra 1976, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57499%22%7D> alebo Rozsudok EŠLP vo veci *Jersild* proti *Dánsku*, sťažnosť č.: 15890/89, z 23. septembra 1994, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57891%22%7D>.

¹⁵ Porovnaj 48. bod odôvodnenia Rozsudku EŠLP vo veci *Handyside* proti *Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska*, sťažnosť č.: 5493/72, zo 7. decembra 1976, dostupného online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57499%22%7D>.

¹⁶ Porovnaj Rozsudok EŠLP vo veci *Hans Burkhard NIX* proti *Nemecku*, sťažnosť č.: 35285/16, z 13. marca 2018, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-182241>.

¹⁷ Pozri napríklad Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, spis. zn.: 4 Tdo 565/2023, z 12. júla 2023, dostupné online na: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/4-tdo-565-2023>.

¹⁸ Pozri aj ZÁHORA, J.: *Sloboda prejavu vs. nenávistné prejavy na internete*. In: Právny obzor, 107, 2024, č. 4, s. 388.

abstrahovať zjednocujúce všeobecné východiská s potenciálom ich implementácie v obdobných právnych veciach „*pro futuro*“. Preto, ak EŠLP v minulosti priznal konkrétnemu expresívnemu prejavu právnu ochranu garantovanú článkom 10 ods. 1 Dohovoru, neznamená to, že obdobne znejúci prejav ju bude požívať rovnako v budúcnosti. V „*postpandemickom*“ období sme pritom aj na Slovensku svedkami častého výskytu expresívnych názorov na politické a spoločenské dianie, a to najmä v podobe verejného komentovania príspevkov užívateľmi sociálnych sietí.

EŠLP vníma rozdielne mieru rizík negatívnych dopadov na výkon ľudských práv, či garancie ochrany základných slobôd vzhľadom na rozdiely medzi šírením informácií prostredníctvom internetu a tzv. tlačových médií, a to nielen kvôli rozdielnej povahe primárneho pôvodcu širenej informácie, ale osobitne pre spôsob ich uchovávaní a „*prenosu*“. Mieru rizika zásahu do ľudských práv zvyšuje spôsob publikovania názorov, keďže v prípade internetu (sociálnych sietí) zverejňovaný obsah nepodlieha tak dôkladnej priamej revízii obsahu a editorským úpravám, či procesu schvaľovania ako v prípade tlačovín, či médií¹⁹.

V každom prípade je potrebné rozlišovať medzi právnou zodpovednosťou:

- štátov - zmluvných strán medzinárodných zmlúv,
- zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci na vnútroštátnej úrovni,
- súkromných prevádzkovateľov internetových portálov,

za šírenie nenávisťných prejavov, ktoré môžu mať rôznorodé právne konzekvencie. V právnom význame je potrebné nenávisťným prejavom priradiť právnu kvalifikáciu, ktorá závisí od:

- miery závažnosti následkov prejavu,
- adresnosti.

Nenávisťný prejav, sám o sebe, nie je protiprávny.

---

¹⁹ Porovnaj 63. bod Rozsudku EŠLP vo veci *Editorial Board of Pravoye Delo a Shtetel* proti *Ukrajine*, sťažnosť číslo: 33014/05, z 5. mája 2011, dostupného online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22:%5B%2233014/05%22%7D>.

3. Zodpovednosť štátu

Slovenská republika (Národná rada Slovenskej republiky) je oprávnená obmedziť slobodu prejavu prijatím zákona v prípadoch, kedy si to vyžaduje demokratický spoločenský záujem a ak obmedzením základnej slobody sleduje aspoň jeden z celkovo desiatich, Dohovorom taxatívne vymedzených²⁰, legitímnych cieľov. Menovite ide o:

- **národnú bezpečnosť** (napríklad za účelom zamedzenia rizika prezradenia vojenských spravodajských informácií, resp. informácií tzv. tajných služieb),
- **územnú celistvosť** (napríklad za účelom zamedzenia šíreniu separatistických myšlienok podporených fyzickým násilím a pod.),
- **verejnú bezpečnosť** (obdobné príklady ako v prípade ochrany národnej bezpečnosti, územnej celistvosti; resp. za účelom prevencie proti páchaniu trestnej činnosti),
- **prechádzanie nepokojom** (napríklad za účelom boja proti terorizmu),
- **predchádzanie trestným činom**,
- **zabránenie úniku dôverných informácií**,

- **ochranu zdravia** (napríklad za účelom obmedzenia propagácie zdraviu škodlivých (tabakových) výrobkov²¹),
- **ochranu morálky**²² (napriek nejednotnému vnímaniu „morálky“, EŠLP uznáva širokú mieru voľnej úvahy Zmluvných strán Dohovoru pri prijímaní opatrení),
- **ochranu práv a slobôd iných osôb**²³,

---

²⁰ Taxatívny výpočet legitímnych cieľov relativizuje pridelenie licencií k televíznemu, rozhlasovému a filmovému vysielaniam, kedy EŠLP akceptoval obmedzenie slobodu prejavu aj sledovaním iných cieľov; pozn. autorov.

²¹ Pozri Rozsudok EŠLP vo veci *Hachette Filipacchi Presse Automobile a Dupuy proti Francúzsku*, sťažnosť č. 13353/05, z 5. júna 2009, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-91612%22%7D>

²² Napríklad: knihy pre deti s informáciami o sexualite – Rozsudok EŠLP vo veci *Handyside proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska*, sťažnosť č. 5493/72, zo 7. decembra 1976, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57499>; kontroverzné výstavy – Rozsudok EŠLP vo veci *Müller a ostatní proti Švajčiarsku*, sťažnosť č. 10737/84, z 24. mája 1998, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57487>; obscénne umelecké diela s náboženským kontextom – Rozsudok EŠLP vo veci *Wingrove proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska*, sťažnosť č. 17419/90, z 25. novembra 1996, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58080>; webové stránky s extrémne obscénnymi fotografiami bez vekového podmienenia prístupu k webu a ich voľnej dostupnosti už v rámci rozhrania „preview page“ – Rozsudok EŠLP vo veci *Perrin proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska*, sťažnosť č. 5446/03, z 18. októbra 2005, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-70899>.

²³ Detailne v texte nižšie; pozn. autorov.

- zachovanie autority a nestrannosti výkonu súdnej moci.

ESLP neinterpretuje pojem „*demokratický spoločenský záujem*“. Uspokojivú odpoveď, na otázku o obsahu tohto pojmu, nám nedáva ani rozhodovacia prax Ústavného súdu Slovenskej republiky. Vzhľadom k tomu, že ide o jednu z podmienok obmedzenia slobody prejavu, musí byť tento obsah dostatočne známy zákonodarcovi, ktorý je povinný odôvodniť prijatie reštriktívneho právneho normatívu aj v nadväznosti na podmienku existencie „*demokratického spoločenského záujmu*“. V každom prípade, za taký nemožno bez ďalšieho, resp. automaticky považovať politický záujem parlamentnej koalície, či výkonnej (vládnej) moci. Nemožno zaň považovať ani „*oživovanie*“ zakázaných štátnych režimov a zločinných politických hnutí, keďže účelom článku 10 Dohovoru je o. i. ochrana verejného poriadku²⁴.

Vyššie uvedené ciele obmedzenia slobody prejavu môžeme rozdeliť **do troch homogénnych skupín právnej ochrany:**

- verejného poriadku,
- duševnej a telesnej integrity osôb,
- ľudských práv a základných slobôd (najmä zraniteľných skupín obyvateľstva); ktorá inkorporuje aj prvé dve menované skupiny.

Skutočnosť, že **sloboda prejavu nie je absolútna, deklaruje aj článok 17 Dohovoru**, ktorého ustanovuje **interpretačné pravidlo o zákaze takého výkladu obsahu slobody prejavu**, ktorý legitimizuje štát, skupinu osôb alebo jednotlivcov v šírení nenávisťných prejavov, s cieľom ohrozenia ľudských práv alebo nelegitímneho obmedzenia základných slobôd iných osôb (nad rámec prípustnosti striktno ustanovenej Dohovorom) s odkazom na slobodu prejavu.

Vnútroštátny zákonodarca je povolaný k prijímaniu právnych noriem s cieľom predchádzania zásahom do dôstojnosti a cti fyzických osôb, ako aj zabezpečenia efektívnej právnej ochrany v prípade, ak dôjde k protiprávnym následkom v dôsledku bezprostredného ohrozenia alebo zásahu do uvedených právom chránených imateriálnych statkov.

V slovenskom právnom poriadku ide najmä o ustanovenia § 11 až § 16 Občianskeho zákonníka²⁵. Prostredníctvom nich sa difamujúcimi nenávisťnými prejavmi dotknutá osoba

²⁴ Porovnaj Rozsudok ESLP vo veci *Hans Burkhard NLX* proti *Nemecku*, sťažnosť č.: 35285/16, z 13. marca 2018, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-182241>.

²⁵ Stav platný a účinný k 19. septembru 2025; pozn. autorov.

môže domáhať právnej ochrany proti ich pôvodcovi v závislosti od miery závažnosti zásahu do jej dôstojnosti alebo cti. Posúdenie miery závažnosti závisí od viacerých faktorov, pričom platí premisa, že difamačný prejav nie je nenávistný automaticky. Nenávisť v prejave možno abstrahovať zo skutkových okolností posudzovaného prípadu, a to aj zo zdanlivo nesúvisiacich, avšak preukázateľných skutočností. Na rozdiel od zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších právnych predpisov (ďalej ako „*Trestný zákon*“), ustanovenia Občianskeho zákonníka výslovne „*nepriznávajú*“ nenávisti právne konzekvencie. Podľa právneho názoru ESLP je vážnosť sankcií a ich dopadu na zodpovednú osobu (potenciál odstrašenia) faktorom, ktorý je potrebné brať do úvahy pri posudzovaní primeranosti zásahu do slobody prejavu²⁶.

Osobitnou kategóriou nenávistných prejavov sú verejné urážlivé prejavy (vulgarizmy) adresované konkrétnej skupine osôb, kedy je, v prípade zásahu do slobody prejavu, potrebné zohľadňovať aj poslanstvo prejavu, postavenie danej skupiny osôb (verejne činné osoby, t. j. nie zraniteľná skupina), politické, či sociálne pozadie a potenciál možného negatívneho dosahu nenávistných prejavov na ich adresátov²⁷. Racionálnu hranicu medzi potenciálne článkom 10 Dohovoru chráneným a už neprípustným urážlivým alebo šokujúcim nenávistným prejavom možno nájsť starostlivým skúmaním okolností, za akých k nenávistnému prejavu došlo²⁸.

Zákonodarca je oprávnený ukladať tým subjektom, prostredníctvom ktorých sa nenávistné prejavy šíria, povinnosti, obmedzenia a sankcie, za účelom prevencie proti zneužívaniu slobody prejavu, ako aj boja proti nenávistným prejavom. Otázkou právnej zodpovednosti súkromných prevádzkovateľov spravodajských online portálov za šírenie nenávistných prejavov tretích osôb sa v minulosti zaoberal aj ESLP.

4. Zodpovednosť prevádzkovateľov spravodajských online portálov za šírenie nenávistných prejavov tretích strán

Vo veci spoločnosti *Delfi AS*, prevádzkujúcej spravodajský internetový portál (ďalej ako „*Sťažovateľka*“, proti *Estónsku*²⁹, ESLP rozhodol o oprávnenosti Zmluvnej strany Dohovoru zaviesť do vnútroštátneho právneho poriadku právnu zodpovednosť prevádzkovateľov

---

²⁶ Porovnaj napríklad Rozsudok ESLP vo veci *Smajić* proti *Bosne a Hercegovine*, sťažnosť č.: 48657/16, zo 16. januára 2018, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-180956>.

²⁷ Porovnaj Rozsudok ESLP vo veci *Savva Terentyev* proti *Rusku*, sťažnosť č.: 10692/09, z 28. augusta 2018, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-185307>.

²⁸ Porovnaj napríklad 53. a 57. bod odôvodnenia Rozsudku ESLP vo veci *Vajnai* proti *Maďarsku*, sťažnosť č.: 33629/06, z 8. júla 2008, dostupného online na: <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-87404>.

²⁹ Pozri Rozsudok ESLP vo veci *Delfi AS* proti *Estónsku*, sťažnosť č.: 64569/09, zo 16. júna 2015, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-155105>.

internetových portálov za zverejňovanie nenávistných prejavov (hanlivých a výhražných komentárov), ktorých pôvodcami sú ich užívatelia, komentujúci zverejňovaný obsah.

Sťažovateľka namietala porušenie článku 10 Dohovoru tým, že Estónsko negarantuje slobodu prejavu, keďže vnútroštátny súd vyvodil preventívnu zodpovednosť za zverejňovaný nenávistný obsah zo strany tretích osôb priamo voči prevádzkovateľovi (sťažovateľke). **ESLP viedli k rozhodnutiu o vyvedení právnej zodpovednosti tieto okolnosti:**

- **extrémny obsah** zverejneného prejavu (obsah je extrémnym napríklad vtedy, ak ide o obhajobu násilia voči pomenovanej alebo identifikovateľnej skupine osôb);
- **praktická nestotožiteľnosť** autora príspevku s konkrétnou fyzickou osobou;
- **absencia prevencie a adekvátnej reakcie** sťažovateľky (po zverejnení extrémneho obsahu, resp. jeho ponechanie);
- podnikateľským subjektom profesionálne spravovaný portál;
- sankcia bez potenciálu odstrašujúceho účinku a nápravy *pro futuro*.

Podľa ESHP **nenávistné, vulgárne a k násiliu vyzývajúce prejavy nepoživajú právnu ochranu slobody slova. Zabezpečenie ochrany práv a právom chránených záujmov iných** oprávňuje orgány ochrany práv Zmluvných strán Dohovoru (vnútroštátne súdy) k vyvodzovaniu zodpovednosti za šírenie nenávistných prejavov aj voči prevádzkovateľom internetových portálov (nie sociálnych sietí a online diskusných fór!), a to za poskytnutie platformy na šírenie nenávistného obsahu, resp. za nezabránenie šíreniu nenávistných prejavov. Súd poukázal na rozdiel v obsahu „**zodpovednosti a povinností**“ za ochranu a legitímne obmedzenie slobody prejavu medzi prevádzkovateľmi printových a internetových spravodajstiev. Väčšia miera zodpovednosti korešponduje so širšou škálou povinností na strane toho, kto komerčne spravuje internetovú platformu, resp. zodpovedá za obsah, ktorý prostredníctvom nej zverejňujú (hoci aj) tretie strany.

5. Zodpovednosť za šírenie nenávistných prejavov na sociálnych sieťach

Sociálne siete sú komunikačné online platformy, slúžiace predovšetkým nadväzovaniu a udržiavaniu vzťahov medzi ich užívatelmi a šíreniu informácií, resp. rôznych vizuálnych prejavov. Štyri z nich, menovite YouTube, Facebook, Microsoft a Twitter sa v roku 2016 pridali

k iniciatíve Európskej komisie a spolupodielali sa na príprave **Kódexu správania pre boj proti nenávisťným prejavom na internete** (ďalej ako „Kódex“)³⁰. Do roku 2022 sa k jeho implementácii zaviazali aj platformy Instagram, Dailymotion, Snap Inc., Jeuxvideo.com, TikTok, LinkedIn, Rakuten Viber a Twitch.

Napriek tomu, že v počiatočnej fáze implementácie Kódexu zaznamenali monitorovacie mechanizmy pozitívne výsledky³¹, po začatí pandémie COVID-19, už evidovali v pravidelných monitorovacích a hodnotiacich intervaloch znepokojivý nárast miery výskytu nenávisťných prejavov v online prostredí sociálnych sietí. ECRI a Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe pre demokratické inštitúcie a ľudské práva v roku 2020 skonštatovali vo svojich správach, že v Európe (nielen v EÚ), došlo k značnému nárastu miery antisemitských, protimoslimských a iných nenávisťných prejavov s rasistickým motívom, a to aj v online prostredí³².

Komisia preto 20. januára 2025 prijala revidovanú verziu Kódexu pod názvom **Kódex správania pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom na internete** + (ďalej ako „Kódex +“)³³, ktorým nadviazala na prijatie **Aktu o digitálnych službách** Rady Európskej únie, zo 4. októbra 2022. Signatári Kódexu + sa dohodli na výslovnom informovaní užívateľov ich online platforiem o zákaze zverejňovania nezákonných nenávisťných prejavov. Zaviazali sa k revízii všeobecných obchodných podmienok v oblasti politik boja proti nenávisťným prejavom vo verejnom priestore nimi prevádzkovaných platforiem a k súčinnosti s tzv. dôveryhodnými nahlasovateľmi (whistleblowermi), t.j. odborníkmi na odhaľovanie a oznamovanie nezákonného obsahu na internete, akým sú aj niektoré nenávisťné. V porovnaní s oznámeniami iných užívateľov by sa prevádzkovatelia sociálnych sietí mali zaoberať ich oznámeniami prednostne. Právnu zodpovednosť za rozhodovanie o oznámeniach a v odôvodnených prípadoch za odstraňovanie zverejneného obsahu, nesú prevádzkovatelia sociálnych sietí a iných (diskusných) online platforiem. Kódex + je tzv. *soft law* normatívom, ktorým jeho signatári precizujú spoluzodpovednosť súkromných korporácií v boji proti výskytu nenávisťných prejavov v online prostredí, ktoré prevádzkujú. Mínusom je nízka miera právnej

---

³⁰ Dostupné online na: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_en (verzia z 24.09.2025).

³¹ Porovnaj DUBÓCZI, P.: *Hate speech v. sloboda prejavu*. In: Slovensko – Európa – Svet. Zborník príspevkov z konferencie študentov a mladých vedeckých pracovníkov. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2019, s. 222.

³² Pozri aj PAPCUNOVÁ, J., LIPTÁKOVÁ, E.: *Online nenávisťné prejavy a hodnotová orientácia. Ovplyvňuje preferencia hodnôt to ako vnímame nenávisť voči migrantom na internete?* In: Československá psychologie, 2024, ročník LXVIII, číslo 1, s. 2.

³³ Dostupné online na: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/library/code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online> (verzia z 24.09.2025).

sily uvedeného právneho predpisu a naň nadväzujúca nevyhnutnosť plnenia v ňom ustanovených povinností. Dopĺňa v predchádzajúcich častiach analýzy opísaný medzinárodný právny normatív ľudskoprávnej povahy, ktorý je adresovaný štátom (Rady Európy, EÚ a OSN). Zaujímavo, pritom, vyznieva komparatívna aplikácia vyššie uvedených základných judikovaných východísk deklarácie oprávnení zmluvných strán Dohovoru vymedziť normatívnu zodpovednosť za obsah zverejňovaný užívateľmi spravodajského online portálu priamo jeho prevádzkovateľovi. Pri vyvedení právnej zodpovednosti by mal byť zohľadnený:

- **extrémny obsah** zverejneného príspevku;
- **(ne)stotožniteľnosť** skutočného autora príspevku s konkrétnou fyzickou osobou/ užívateľom registrovaného profilu;
- **absencia preventívnych a reakčných interných mechanizmov**;
- online portál **spravovaný na komerčnej báze**;
- **absencia všeobecne záväzných normatívnych sankcií s potenciálom odstránenia**.³⁴

Zatiaľ čo pri prvom a druhom bode existujú viaceré obsahové paralely medzi charakteristikami činnosti a zverejňovaním obsahu prevádzkovateľmi spravodajských online platforiem a prevádzkovateľmi sociálnych sietí, pri zvyšných možno identifikovať výrazne odlišné obsahové prvky, vylučujúce analogickú aplikáciu daných východísk na prípadné vyvedenie priamej právnej zodpovednosti voči ich prevádzkovateľom za zverejnené nenávisťné prejavy užívateľov sociálnych sietí.

Medzi informáciami, ktoré môžu osoby komentovať v sekcii pod zverejnenými článkami na spravodajských portáloch a názormi (svojevoľne zdieľanými príspevkami) zverejňovanými na sociálnych sieťach, je zrejmy rozdiel, ktorý možno následne vnímať aj v rozdielnej miere zodpovednosti. Ak je iniciátorom nenávisťného prejavu redakčne upravená spravodajská informácia, ide o odlišnú situáciu, v porovnaní s príspevkami zverejňovanými užívateľmi sociálnych sietí, keďže ich obsah „*neprechádza*“ profesionálnymi úpravami. Zvyšuje sa preto miera rizika väčšieho výskytu nenávisťných prejavov. Prevádzkovateľov sociálnych sietí nemožno zbaviť zodpovednosti za obsah, ktorý na ich online platformách, ktorých účelom je priestor na slobodnú diskusiu, zverejňujú užívatelia tohto prostredia. Avšak treba mať na pamäti, že ide o iný priestor, ktorého účelom nie je len zdieľanie a šírenie

---

³⁴ Porovnaj s Rozsudkom ESLP vo veci *Delfi AS proti Estónsku*, sťažnosť č.: 64569/09, zo 16. júna 2015, dostupný online na: <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-155105>.

informácií. V podstatne väčšej miere ide o slobodnejší priestor, kde užívatelia reagujú nielen na fakty, ale aj na hoaxy, nepodložené informácie, či šírené názory podnecujúce k nenávisti voči skupinám osôb. Preto je nutné, aby sa týmto platformám venovala značná pozornosť aj v kontexte právneho normatívu, ktorý sa na ne vzťahuje a ktorý upravuje mechanizmy vyvodzovania právnej zodpovednosti za šírenie názorov, ktorých následkom môže byť protiprávne konanie s pohnútkou nenávisti voči jednotlivcom, či zraniteľným skupinám osôb. Zodpovednosť prevádzkovateľa online prostredia sociálnych sietí spočíva najmä vo vytváraní normatívne rámcovaných technologických preventívnych a nahlasovacích mechanizmov na predchádzanie šíreniu nenávisti na internete, ktorá síce sama o sebe nemusí byť protiprávna, avšak môže byť pohnútkou k závažným protiprávnym činom, resp. právom reprobovanému správaniu sa. Preto je namieste, aby spoluzodpovedné subjekty mali nielen vedomosť o odstrašujúcich sankciách, v prípade kontinuálneho nárastu nenávistných prejavov na nimi spravovaných platformách, ale zároveň, aby tieto skutočnosti nielen deklaratórne reflektovali v ich internom všeobecne záväznom normatíve.

6. Sloboda prejavu vs. zodpovednosť za jej nezneužívanie

Nadnárodný normatív regulujúci prevenciu a boj proti šíreniu nenávistných prejavov poskytuje *prima facie* dostatočný podklad na účely efektívneho vyvodzovania právnej zodpovednosti za šírenie prejavov, ktorými užívatelia online platforiem ohrozujú alebo porušujú práva iných, predovšetkým zraniteľných, jednotlivcov a skupín. Ústredným právnym nástrojom nie je len Dohovor Rady Európy o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právny normatív OSN, ktorý reguluje zodpovednosť zmluvných strán medzinárodných zmlúv ľudskoprávnej povahy, ale aj tzv. „*soft law*“ právne regulácie na inštitucionálnej úrovni EÚ, upravujúce zodpovednosť súkromných subjektov, prevádzkovateľov sociálnych sietí s nadnárodným dosahom.

Aj napriek tomu, že hranice právne aprobovanej slobody prejavu a neprípustného šírenia informácií a myšlienok s potenciálom zásahu do práv a právom chránených záujmov iných osôb predstavujú

Orgány aplikácie objektívneho práva nevyvodzujú voči pôvodcom nenávisti v online priestore zásadné právne konzekvencie. Apelujú skôr na štáty a súkromných prevádzkovateľov, aby prijímali mechanizmy na zabránenie ich šíreniu a znižovali mieru výskytu protiprávneho

správania sa, či konania, ktorého pohnútkou môže byť nenávisť vyjadrená, či zverejnená v „slobodnom a anonymnom prostredí internetu“.

Otázka právnej zodpovednosti je dlhodobo pertraktovanou aj v rozhodovacej praxi EŠLP, čoho výsledkom je viacero vyššie citovaných významných rozhodnutí o namietanom porušovaní článku 8 Dohovoru zmluvnými stranami. Tento trend možno *pro futuro* považovať za obvyklý, a to najmä z dôvodu pravidelne opakujúcich sa intervalov nárastu nenávisťných prejavov, reagujúcich na negatívne javy spoločenského a politického života.

Prevenia a boj proti výskytu nenávisťných prejavov preto predstavujú aktuálne výzvy, a to nielen v rámci právnej regulácie, ale aj činnosti a pôsobnosti iných spoločenských a vedných odborov (napríklad sociológie, či psychológie), ktorých výsledky majú potenciál prispieť významnou mierou k dosahovaniu efektívnych výsledkov v praxi. Značná miera právnej zodpovednosti leží aj na pleciach prevádzkovateľov informačných spravodajských portálov a diskusných online sociálnych sietí. Súkromné subjekty, prevádzkujúce online prostredie na prezentáciu názorov tretích osôb, ich užívateľov, sú povinné prijímať interné politiky vo forme všeobecne záväzných právnych predpisov, a to aj napriek odlišnej miere zodpovednosti vzhľadom k odlišným účelom prevádzkovania týchto platforiem (účelom šírenia redigovaných informácií a účelom vytvorenia online prostredia pre zdieľanie názorov bez revízie prevádzkovateľom).

Bibliografia, právne predpisy a iné použité zdroje

Odborná literatúra:

DUBÓCZI, P.: *Hate speech v. sloboda prejavu*. In: Slovensko-Európa-Svet. Zborník príspevkov z konferencie študentov a mladých vedeckých pracovníkov. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2019

ŠIKUTA, J.: *Vplyv judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva na vývoj Ústavy Slovenskej republiky – vybrané otázky*. In: STUDIA IURIDICA Cassoviensia, Vol. 11, 2023, No. 1

PAPCUNOVÁ, J., LIPTÁKOVÁ, E.: *Online nenávistné prejavy a hodnotová orientácia. Oplyvňuje preferencia hodnôt to ako vnímame nenávisť voči migrantom na internete?* In: Československá psychologie, 2024, ročník LXVIII, číslo 1

ZÁHORA, J.: *Sloboda prejavu vs. nenávistné prejavy na internete*. In: Právny obzor, 107, 2024, č. 4, s. 388

Judikatúra:

Rozsudok ESLP vo veci *Handyside* proti *Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska*, č. sťažnosti: 5493/72, zo 7. decembra 1976

Rozsudok ESLP vo veci *Jersild* proti *Dánsku*, sťažnosť č.: 15890/89, z 23. septembra 1994

Rozsudok ESLP vo veci *Wingrove* proti *Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska*, sťažnosť č. 17419/90, z 25. novembra 1996

Rozsudok ESLP vo veci *Müller a ostatní* proti *Švajčiarsku*, sťažnosť č. 10737/84, z 24. mája 1998

Rozsudok ESLP vo veci *Sürek* proti *Turecku*, sťažnosť č.: 26682/95, z 8. júla 1999

Rozsudok ESLP vo veci *Garaudy* proti *Francúzsku*, sťažnosť č.: 65831/01, z 24. júna 2003

Rozsudok ESLP vo veci *Hachette Filipacchi Presse Automobile a Dupuy* proti *Francúzsku*, sťažnosť č. 13353/05, z 5. júna 2009

Rozsudok ESLP vo veci *Editorial Board of Pravoye Delo a Shtekel* proti *Ukrajine*, sťažnosť číslo: 33014/05, z 5. mája 2011

Rozsudok ESLP vo veci *Delfi AS* proti *Estónsku*, sťažnosť č.: 64569/09, zo 16. júna 2015

Rozsudok ESLP vo veci *Smajić* proti *Bosne a Hercegovine*, sťažnosť č.: 48657/16, zo 16. januára 2018

Rozsudok ESLP vo veci *Hans Burkhard NIX* proti *Nemecku*, sťažnosť č.: 35285/16, z 13. marca 2018

Rozsudok ESLP vo veci *Savva Terentyev* proti *Rusku*, sťažnosť č.: 10692/09, z 28. augusta 2018

Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, spis. zn.: 4 Tdo 565/2023, z 12. júla 2023

Právne predpisy:

Rada Európy:

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd

Dohovor o počítačovej kriminalite

Dohovor o počítačovej kriminalite týkajúci sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov

Dodatkový protokol k Dohovoru o počítačovej kriminalite týkajúci sa trestnoprávneho postihu činov rasovej a xenofóbnej povahy spáchaných prostredníctvom počítačových systémov

Všeobecného politického odporúčania č. 15 v boji proti nenávisťným prejavom z roku 2015 (ECRI)

Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy v boji proti nenávisťným prejavom z 22. mája 2022

OSN:

Stratégia a akčný plán boja proti nenávisťným prejavom

Európska únia:

Akt o digitálnych službách

Kódex správania pre boj proti nenávisťným prejavom na internete

Kódex správania pre boj proti nezákonným nenávisťným prejavom na internete +